NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2066 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 11 FÉVRIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL A 1978

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.
Une seule insertion. . . . . 0$30 la c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

HANOI

	Un an	Six mois	Trois mois	Etranger Un an	Etranger Six mois	Etranger Trois mois	Numéro
Một năm	6$00	6$00	6$30	6$30	6$00	12$00	
Các tỉnh và		5.00	3.00	3.00	3.00	»	
Các công-sở	6.00	3.00	1.50	3.00	1.50	6.00	
Sáu tháng	3.00	1.75	1.00	1.75	1.00	3.00	
Ba tháng	1.50	1.00	0.60	1.00	0.60	1.00	
Một tháng	0.50	0.60	0.30	0.50	0.30	0.50	

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Tout ce qui concerne la rédaction doit être adressé au directeur

63 rue Rue de Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : TRẦN-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-Y-LIỄN

Adresse télégraphiques :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

Cái nạn cờ bạc trong ngày tết

Cái tục ăn tết Nguyên-đán của người mình rất là phiền phí, không kể suốt trong mấy ngày nhà nào cũng có bàn linh-đình, người nào cũng ăn quần là-lượt, mà lại còn bày ra làm cuộc chơi xuân khác. Nhất là cuộc chơi cờ bạc thì đâu đâu cũng thịnh hành. Thôi thì dân ông dân bà, người nhớn trẻ con, xúm lại một chỗ năm bảy người, vong quanh với mấy quân bài và mấy đồng bạc, hình như ai cũng có quyền mua vui trong mấy ngày tết, cha không ngăn cấm con, anh không ngăn cấm em, vợ chồng không nhỏ to nhau, nhà nào cũng như sống ga bạc, người nào cũng là tay con bạc, cứ như thế mà lưu liên mãi cho hết mấy ngày tết.

Không biết tục ấy sinh ra từ bao giờ, nhưng chắc khi đầu chỉ lấy cái nghĩa làm ăn khó nhọc cả năm, thì mấy ngày tết chơi bời cho thỏa. Nhưng mà người đã sẵn tính làm vui, lại ít có chi thoả thuê thành ra cuộc mua vui hay say đắm, mà gây nên một mối hại rất to. Nay ta xin lấy cái hại cờ bạc mà bày ra đây, mong người mình cùng lưu tâm xét đến, tùy thời mà sửa đổi đi, để trừ một mối hại ở trong gia-đình, bớt một thói xấu ở trong xã-hội.

Cờ bạc là một cái tính ham mê xấu hơn cả các nết xấu khác, tốn tiền hao, mất thì giờ, sinh ốm đau, hoại danh giá, ai cũng đều như thế cả; mà xét ý-kiến người ta, thì hình như phần nhiều người nghĩ rằng trong mấy ngày tết thì tất phải tìm cách mua vui, mà sự ham muốn chung của người, thì không gì bằng cờ bạc, mà cờ bạc trong mấy ngày, cũng chưa đến nỗi hư hại, vì thế mà trong mấy ngày ấy, con cháu trong nhà đều được thảo khoán mà không bị ngăn cấm gì. Có nghĩ đâu rằng trẻ con tính còn thanh tĩnh, mà lại hay ham đua, thấy người nhớn làm gì cũng hay bắt chước; phàm cái gì nghe quen lỗ tai, thấy quen con mắt, tập nhiễm lâu rồi để mắc vào. Thường thấy nhà nào chứa nhiều rượu, thì con cháu hay có tính say sưa, nhà nào sắm bàn đèn, thì con cháu tất có người nghiện ngập; suy đến cả dáng đi bộ đứng tiếng nói giọng cười, người một nhà vẫn thường hay giống nhau, ông Giả-Nghị có câu thơ: « Thiệu thành nhược thiên tính, tập quán thành tự nhiên » nghĩa là cái gì tập quen đi từ bé, thì cũng như tính tự nhiên của giời cho. Xem thế thì biết cái sự huân-đào tiêm-nhiễm có quan-hệ đến cái tính nết của người ta rất to.

Nếu muốn nhân dịp mấy ngày tết, mà tìm cách mua vui cho con trẻ, để thưởng cho cái công học-hành của nó cả năm, thì tưởng nên lựa theo cái tính trẻ con, tìm cách chơi vui mà lại có ích, hoặc là cho đi ban, hoặc là cho đánh quần, hoặc là đưa đi chơi các nơi phong-cảnh đẹp, chơi như thế vừa hợp cách vệ-sinh, vừa lợi dưỡng thể-dục, mà lại thích hợp với cái tính hiếu-động và cái tính tây-mày của trẻ con, cần gì phải cứ mượn quân bài đồng bạc, để dưỡng thành cái tính nết xấu của trẻ con, mới mua được cuộc vui trong mấy ngày tết hay sao?

Người xưa có câu: « Dạy con từ thuở lên ba ». Trẻ con lên ba thì đã biết gì, sao đã cần phải dạy? vì trẻ con khi ấy, thính tính hãy còn thanh tĩnh, như nước chưa có sóng, như gương chưa có bụi, muốn dạy cái gì cũng dễ theo; và lại trí-thức mới mở-mang, hiểu được cái gì thì lại hay bắt chước, cho nên làm cha mẹ, từ cách ăn nết ở, tiếng nói giọng cười, đều nên chú-ý, không những là tùy việc mà dạy để tập rèn cho con trẻ vào đường lễ phép mà lại phải lấy mình làm khuôn làm mực cho trẻ con theo gương. Nếu ta cứ mỗi năm một lần dung túng cho con trẻ vui chơi cờ bạc, sự mất thấy luôn thì quen mắt, tay tập mãi cũng quen tay, đến khi tuổi một ngày một nhớn, thì cái thói quen ấy cũng một ngày một nhớn thêm, tuy muốn ngăn ngừa cấm đoán, thì đã nhất nết đi rồi, thế có phải muốn mua vui cho con trẻ trong mấy ngày, mà làm hại cho con trẻ cả một đời, tự mình đem nết hư mà truyền chúng cho con, rồi lại phàn nàn rằng để con hư không dạy được.

Than ôi! Điều hay khó học, nết xấu dễ theo, thương tính ai cũng thế; bậc Mạnh-mẫu dạy con, đến nỗi phải chọn làng điềng mà ở, không muốn cho con thường trông thấy những nghề-nghiệp không hay; nữa là đem cuộc hư hoang bày ra trước mắt, tập cho quen tay, mà lại mong được con khôn con khá, không say mê về cái nghề vong gia thất thổ ấy ư?

Những người có trách-nhiệm gia-đình giáo-dục tưởng không nên cho việc đó làm khinh thường vậy.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 8 Février 1924

Tại Thứ dân nghị viện

Thứ dân nghị viện tranh-biện về khoản hoãn cải của ông Klotz rất là kịch liệt, quan Poincaré Đen đứng lên ra ngoài tỏ ý bắt phục cái khoản hoãn-cải ấy. Đến lúc ông trở vào, thì xin bãi cái khoản của ông khởi nghị.

Cái thái độ của ông Lloyd George đối với Đông-minh

Ông Lloyd George công bố rằng những lời đồn rằng ông nói về bản giao-ước bí-mật Wilson-Clémenceau là lời đồn sai, chứ ông không có nói.

Paris, ngày 9 Février 1924

Tại Thứ dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện bỏ 329 phiếu ưng-chuẩn khoản thứ nhất trong bản dự-án tài-chính. Quan Poincaré xin nghị-viện dẫu phiếu xem có tín cậy lòa nội các hay không.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 10 Février 1924

Tại Thứ-dân nghị-viện

Nghị-viện bàn về khoản nói rằng chánh phủ được phép dùng chỉ-dụ mà thực-hành việc thanh-giảm các phí khoản. Nghị-viện bàn rất là kích-liệt, đoạn bỏ 329 phiếu ưng chuẩn khoản ấy. Số phiếu chấm đối chỉ có 217. Khoản ấy quyết nghị thanh-giảm phí-khoản ít ra là một nghìn triệu và cho phép chánh-phủ trong khoảng sáu tháng kể từ ngày sắc, bỏ bản luật tài-chính này, được tùy tiện dùng-chỉ-dụ mà thực hành việc thanh-giảm nói trên này. Nếu trong các điều-lệ ấy có khoản nào trái với các pháp-luật đương thi-hành, thì phải đệ-trình nghị-viện ưng chuẩn mới thi hành được.

Các phòng Thương-mại đối với chánh-phủ

Các hội-trưởng các phòng Thương-mại ở Pháp hôi-nghị sang hôm qua, do quan Thương-mại bộ thượng-thư chủ tọa, đều tỏ lòng tin cậy chánh-phủ, và hứa sẽ đồng-lao cộng-tác với chánh-phủ. Về việc mua tiền tệ ngoại-quốc, các ông sẽ xét xem có thể giúp chánh-phủ được thế nào. Buổi chiều hôm qua các ông đã bội-nghị, do M. Kempf hội-trưởng phòng Thương-mại ở Paris chủ-tọa.

Nước Ý với nước Nga

M. Mussolini có báo cho chánh-phủ Moscou biết rằng nay mai nước Ý sẽ cử một viên đại sứ đến nước Nga. Ông lại nói rằng từ ngày 7 février này, cuộc giao tế của hai nước lại đặt lại như thường.

Nước Anh với nước Nga

Nay mai nước Anh với nước Nga sẽ đặt cuộc bộ-nghị ở Londres.

M. Rakowski chánh phái bộ thương-mại nước Nga ở Londres được cử làm đại-lý của nước Nga tại Londres.

Việc nước Đức

Tin Dusseldorf. — Các chủ mỏ đình từ ngày 1er Mars tới bắt đầu thi-hành cái chương trình của hội-đồng Bồi-thường về việc nộp than để chi vào bồi-khoản.

Tin Berlin. — Hội-đồng Giám-định Dawes ấn-định cái chương-trình về việc đặt một nhà băng phát-hành kim-tệ.

Chánh-phủ nước Đức đệ trình nghị-viện một bản dự án luật-pháp về việc giảm số nghị-viện. Số nghị-viện trước là 460 nay định giảm xuống làm 399.

Cái thái-độ của ông Lloyd George đối với Đông-minh

M. Orlando có nói với báo *Giornale d'Italie* rằng ông không có dự vào bản giao-ước Wilson — Clémenceau mà ông Lloyd George nói bữa trước và ông cũng không từng thấy nói đến bản giao-ước bí mật ấy bao giờ.

M. Harold Spencher là người đăng báo những lời ông Lloyd George nói hôm trước về việc trù-bình trong đất Rhénanie nay lại công bố rằng những lời ông đăng báo thực ông Lloyd George có nói với ông, mà đó là ông đã đăng nhẹ đi kia đấy, chứ ông Lloyd George còn nói với ông lơm thế.

Nước Nga với Giáo-hội

Nay mai nước Nga và Giáo-hội sẽ lập lại cuộc giao tế với nhau. Tháng ju llet này Tchitcherine sẽ đến Rome, rồi Giáo-hội sẽ đặt một bộ khâm-sai tại nước Nga, và nước Nga sẽ đặt một bộ đại-sứ tại Giáo-hội đó thành.

Mấy lời khẳng khái của đại-tá du Plessis de Grenedan là thân phụ viên quản-đốc khí-cầu Dixmude

Khi được tin viên quản-đốc khí cầu Dixmude bị nạn, quan Giám-quốc có cử quan giám-đốc hải-phận Toulon đến chia buồn với quý-quyến. Sau quan giám-đốc hải-phận Toulon có bẩm lên quan Giám-quốc như sau này:

« Vâng mệnh quan lớn, sáng hôm nay tôi đã đại diện ngài đến chia buồn với Mme du Plessis de Grenedan, quan quận-trưởng quận Var mới đến của buồn thay tại chánh-phủ Mme du Plessis de Grenedan rất lấy làm cảm-động trong dịp lễ đại-tá du Plessis de Grenedan là thân phụ viên quản đốc khí cầu Dixmude có một cái thái-độ khác thường, tôi tưởng nên kính bẩm để quan lớn biết.

« Đại-tá có nó: Tôi đã đem con trai tôi hiến cho nước Pháp, song nếu cái công cuộc mà con tôi đã hết lòng hết sức bấy nay, sau này sẽ cứ theo đuổi cho đến nơi đến chốn, thì tôi cũng không tiếc con tôi. Tôi chỉ cầu có điều yên ủi ấy mà thôi. »

Quan quận-trưởng quận Var cũng có bẩm lên quan Hải quân bộ thượng-thư như sau này: « Sáng hôm nay tôi có thay lời chánh-phủ đến chia buồn với Mme du Plessis de Grenedan, là vợ viên quản đốc khí-cầu Dixmude, mà quan giám-đốc hải-phận Toulon thì đến chia buồn thay lời quan Giám-quốc. Ông Thân-sinh ra viên quản-đốc anh hùng ấy, là một viên quan võ cũ, có nói với chúng tôi mấy lời, mà lại tỏ ý muốn cho mấy lời ấy đạt đến chính-phủ.

« Nếu tôi được chắc đã rằng cái công-cuộc mà binh sinh con tôi hết lòng tìn cậy, và in trí rằng là một việc có ích cho tổ quốc sau này sẽ lại theo đuổi cho đến nơi đến chốn, thì tôi đem con tôi hy sinh cho tổ quốc tôi cũng cam lòng không tiếc. »

Tôi trộm nghĩ nên đem những lời cảm động và quý hóa ấy chuyển bẩm để quan lớn rõ.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những câu ca rao

Mẹ ơi! xuống phước con nhờ,
Kẻo mà trai đợi gái chờ đã lâu.
Đứng xa kêu bớ ông trạng-nguyên,
Thuốc chi mà cứu gái thuyền quyên [phen này.
Thân em tuấc thể trái bòng tròi,
Sóng dập gió đỗ, bấ tì nương dựa vào [đâu.
Nào khi gương sáng không soi,
Bây giờ trốc thủy, còn đòi soi gương.
Gặp nhau lời chửa cạn lời,
Sao chàng vội bước tội trời ai mang.
Nào khi lựu đứng với đào,
Bây giờ lựu ngã đào nhào qua mai.
Bạc tình chi lắm vậy ai,
Lên non cao sắp mặt xuống đường [dài xây lưng.
Lên non cho biết non cao,
Xuống biển cũng sâu cho biết cạn sâu.
Lên non bẻ lá mà ngồi,
Bỏ quên cây quạt thờ rồi ở anh.
Lên non tìm con chim lạ,
Xuống phố phường chim chạ thiếu chi.
Chiều chiều ra đứng ngõ sau,
Ngó về quê mẹ rụột đau chín chiều.
Làm thân con gái thì phải giữ duyên,
Đừng cho sóng đợn thuyền nghiêng [nước vào.
Chiều chiều con yến liệng ngoài khơi.
Em thấy anh lăng chạ nhiều nơi em buồn.
Chim bay mỏi cánh chim ngơi,
Đố ai bắt được chim trời mới ngoan.
Chim khôn chưa bắt đã bay.
Người khôn chưa nói, đang tay đỡ lời.
Một mai trống lủng khó hàn,
Giấy dùn khó dứt người ngoan khó tìm.
Tiếc công anh vun quén cây tùng,
Sầm-soi trên ngọn dưới gốc sung không hay.
Giàu như anh lúa đựng bằng ve, (1)
Ông tỷ (2) ăn không đủ cũng khoe răng giàu.

Khen cho quả-tử hữu tình,
Nhơn-cư trung-cốc ta bỉ mình là ai?
Trông trăn trời nước cho vòng.
Có thương cho lắm cũng chồng người
Gió đưa gió đẩy bông trang, [ta.
Bông bụp về chàng bông nở về em.
Có cha có mẹ thì hơn,
Không cha không mẹ như đờn không dây

Quảng-ngãi Bá-khê
Đoàn-khắc-Hoành

(1) Ve là cái lọ con.
2. Ông tỷ là con chuồn

HÀI ĐÀM

Thi làm bà Phó

Đương lúng-thúng đạo chơi ở lối « lên trời » thì gặp bà Vua-bếp ở mạn trên đi xuống.

— Chào cụ, cụ ở trời về có phải không?

— Phải.

— Cụ lên trời làm gì mà coi cụ có vẻ buồn rầu giận giữ lắm thế? hay là cụ theo cụ ông lên chầu đức Ngọc-hoàng, lại có việc ghen tuông chi đấy?

— Không phải ghen tuông, nguyên tôi đi thì không đỗ, bực chỉ mà buồn và giận.

Ở trên Thiên-đình thì gì thế cụ?

— Thì xem ở trăm-gian ai *nhiều chồng nhất*, kén lấy một người thạo nhất về việc lấy chồng để bổ làm chức *Phó tơ-hồng* mà giúp việc bà Tơ, bởi vì độ nay thế-giới văn-minh nữ-quyền bành-trướng. Bà bận việc không mở được mắt.

— Nếu thế làm sao cụ lại hỏng thi? Thiết tưởng cụ theo việc ấy lắm thì phải: một cụ những hai sử kìn mà!

Chao ôi! đã thấm vào đâu! Tôi tưởng tôi hai chồng cũng đã nhiều lắm, ngờ đâu những kẻ dự-thi bên nhất cũng đã làm *mươi nhăm* chồng!

— Khiếp nhỉ, thế những người ở nước nào lên dự-thi?

— Đủ cả mọi nước trong thế-gian.

— Người nước ta có độ bao nhiêu, hỡ cụ?

Cụ không nói, chỉ giơ một ngón tay viết lên không-khí một con số 1 và một chuỗi 0 (zéro).

Thưa cụ, thế liệu cái chức Phó tơ-hồng nước ta có phần hi-vọng nào không?

— Có đến chín phần mười (nắp xuya đít).

Nghe câu chuyện thú-vị, tôi từ-giã cụ Vua bếp vội vàng xuống Ấp tìm cô nhân-ngãi để thuật chuyện lại cô nghe, chẳng đến nhà thấy nói cô đi vắng, thì ra cô cũng... đi thi!

Sơn-Phong

LỜI ĐÀN BÀ

Cách phục-sức của đàn-bà nên chia ra làm ba thời-kỳ

Phục-sức, là đồ áo quần mặc, và đồ nữ-trang bằng vàng bạc; vòng, xuyến, đeo tay, đeo cổ, đủ người thành-thị hay người quê-mùa cũng thế, lại cho đến cả hoàn-cầu dân tộc nào, đã là người đàn-bà, thì trang-điểm phục-sức không giống người đàn-ông, vì người đàn-bà có cái tư-cách yêu-điệu, điệm đà như hoa, yếu đuối như liễu, ông tạo-hóa chúc-thác cho một cái phong-vận đặc-biệt, những cái nết mày, khóe-mắt, môi miệng, sống-mũi, khổ mặt nước da, đều khác đàn-ông hết thảy. Khác vì cái vẻ có dịu dàng ở trong, không phải như đàn ông, tướng mạo đường đường, cho là quí, thì không cần trau dồi thêm nữa; đàn-bà dung nhan thế nào, cũng cần trang-điểm mới thêm sinh sắc. Kinh-thi có câu: « nữ vi duyệt kỷ dã dung », người con gái vì kẻ yêu mình mà làm tốt. Phương chi, tứ-đức cũng có phụ-dung, thế thì rõ biết sự trang-điểm của đàn-bà con gái đời nào cũng có, có một cách tự-nhiên như thế, chớ không phải xưa có, mà nay không có đâu, nay có mà sau này lắt không có đâu. Người ta ở đời nên biết mà chước-lượng, chớ vội thấy sự trang-điểm của đàn-bà con gái, mà cho là trái lẽ, tưởng cũng kiểu-tinh với người đồng-loại, độ lượng không hay dung vật. Nhưng người ta cũng [illegible] đồng tiền vào những việc không [illegible], thì trở-ngại cho phương lý-tài, vậy sự phục-sức của đàn-bà con gái cần phải giải-quyết làm sao, cho có thứ tự, tất không hại đến tài nguyên.

Phàm đồ phục-sức của đàn-bà con gái, nên chia ra làm ba thời-kỳ mà dùng cho đúng cách: 1°) thời-kỳ còn đương ấu-trĩ, con gái 12 tuổi trở xuống, là những người con gái còn tăng học ở các trường, về hàng thiếu-nữ, cách phục-sức qui hồ cho sạch-sẽ, đúng phép vệ-sinh, chớ không cần phải hoa mỹ y-phục sắm đôi ba bộ áo quần vải trắng mặc thường, cho dễ giặt-ủi, một vài cặp áo quần lương lụa, để khi tiệc lễ vui mừng, hàng ta cũng đã thích dụng rồi, chớ trẻ con chẳng nên dùng những thứ hàng-hóa sang qui lắm, mà uổng phí; đồ nữ-trang thì một cái xuyến cổ, đôi hoa tai là vừa, nhiều người làm chưng-cộ cho con, tràn trề vòng xuyến hoa hột, là bất tiện, lắm khi hại đến tính-mệnh của đứa trẻ con, vì khêu-gợi mối tham tâm cho bọn gian-tế; sao mặc phải để cho có thứ tự, thì đứa trẻ mới còn bi-vọng nên ngày hoàn toàn, nghĩa là đến cái tuổi đó, sẽ đặng cái địa-vị ăn mặc như thế, muốn ăn mặc như thế, là hạng người đã khôn lớn, đã có tư cách làm sao, cho xứng đáng một bậc thành-nhơn. Nuôi cái sự bi-vọng, để buộc hẳn phải luyện tập tư-cách thành-nhơn, còn phương-pháp gì mầu-nhiệm hơn nữa. Cổ-ngạn có câu: « sự nhược cấu toàn hà sở lạc » việc nếu toàn vẹn cả thì không vui gì, con nhà sinh trưởng phú-qui, thường hay mắc cái bệnh ấy, mà không mong sự thi-thố; biếng trễ cũng vì cớ đó.

2°) Cái thời-kỳ thứ hai, là cái thời-kỳ sen ngó đào thơ, hải-đường mơn-mởn ngành tơ, nhuỵ-hoa đương mỉm miệng cười, ngày xuân đầm-thắm, cảnh sắc đua tươi, làm người con gái xuân-khuê chực phận, bình-thước đợi ngày, đủ nhà sang cho chỉ nhà nghèo, ai ai lại không qui cái thì giờ hữu-hạn, vì thế mà sự trang điểm đối với cái thời kỳ xuân xanh, mới hữu tình, nếu đa dùi mà cọp, mà còn trang điểm nỗi gì, cho nên con gái đàn-bà đẹp chỉ có một thời, từ khi mười-lăm tuổi, cho đến hai-mươi-lăm tuổi, (trong khoảng mười-bốn mười-lăm tuổi, là khoảng nở-nang của những máy-móc trong thân thể, thuộc về sự sinh-trưởng), ấy cái buổi quang minh-mị, đủ có trang-điểm, cũng không trang-điểm, lấy cái vẻ thiên-nhiên cũng đẹp, nhưng nào có thể đặng đâu, ai biểu rằng việc gì cứ để yên cho thiên-công, chớ đừng phiền đến nhơn lực đã được chưa? huống-hồ cái tư dung của người con gái, mà biểu đừng trang-điểm, cái câu: ngân vàng không mua được buổi trẻ trung, nên chi sự làm tốt, tất phải có, duy đừng nên quá lạm thì thôi.

3°) Thời-kỳ thứ ba, là cái thời-kỳ đã đứng tuổi, chồng con đã có, gia-thất đã nên, sự trang sức lấy đoan-trang làm đẹp, nhu-mì làm tính, trâm-cài lược dắt, chẳng qua lúc thiếu-

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

thời sắp đánh s.n.tó, là vui với những ngày non-nèo, chớ tuổi này không làm dáng mà là đẹp, phục sức cho hoa-mỹ mà xuân trở lại đấy, người đàn bà phải nên biết rằng: Khi mình đã có con cái, thì phải tu đức, lo lắng làm phép, mình làm khuôn, dạy con dạy thuở nên ba, vì con mà mình phải thay hình đổi dạng, lo bề cần-kiệm, cẩm vững mối-đường, để làm người hướng-đạo cho con. Đồng tiền khi ấy, là công-dụng nhiều việc, không phải đem mang bết vào trong mình, mà là sang, gấm vóc đẩy mình, mà nết-na không giữ, cũng lối cần-phụ-đức, nói tóm lại thì sự phục-sức của người đàn-bà con gái nước mình, thực chưa có cái thứ-tự. Đàn-bà đã có chồng con, gần có dâu-rể, mà cũng giản-dị cách như bọn 15, 20, trẻ con mới rạy-mũi, trên đầu chưa sạch cứt trâu, cũng mình-khăn mình áo, như người cỏ-rụi, càng sang, giàu, càng xa xỉ, nào cầm-chầu, xa tanh, ca-sơ-mia, vân-minh-địa bây giờ bình như vải-to, vải nhỏ mọi ngày, ngày lễ cũng mặc thế, ngày thường cũng mặc thế, bởi sự đua tranh nhau, mà thành ra tốn hao không kể.

Trộm nghĩ phận liễu bồ, đã không làm gì ích lợi cho xã-hội nhân-quần, cứ còn một sự kiệm-ước, mà không giữ lấy cần-bản cho gia-đình, trách nào mà lời dư-luận nỡ bao biếm nhiêu-mai bọn phụ nữ chúng mình không đủ tư cách, trông mà đau xót, nghĩ mà tủi thay.

Đạm-Phương nữ-sử.

Cuộc thi thơ

Của Nào-tại-Quyền nữ-sĩ

MDCCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mến-mộ đây nay phải nghĩa trông,
Đạo ngất non nùng bia đá tạc,
Ân tràn nước Nhị bến vàng phong,
Mảnh gương kim cổ không mờ mịt,
Mấy cuộc tang thương chẳng ngại ngùng.
Bốn mặt cung tường in vẻ gấm,
Xuân thu thay đổi khói hương nồng
Nguyễn-tại-Gia
Lạng Phú-lưu, Bắc-ninh

MDCCX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nho nhã từ xưa tiếng vẫn trong
Lễ-nhạc thi thư nền cổ-điển,
Cương - thường luân-lý dấu đông [phong.
Đông Đô vẫn-trụ vàng xen ngọc (1).
Nam-Việt sơn-hà gấm dệt bông.
Xin hỏi đồng-bào Trung với Bắc,
Quốc hồn ảnh hưởng phải dày không?

MDCCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tổ-quốc hồn còn đọc kinh sùng.
Tôn-miếu thu-dương soi vạn thế (2),
Thành cung hòa vũ thấm thiên trùng
Long-biên cửa Khổng lầu phun ngọc.
Tượng quận lầu Khuê phụng sĩ [lòng (3).
Vì tăng tư văn kim cổ tại,
Đồng-bào Nam Bắc ngửa mà trông.

MDCCXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chiếm ngưỡng Khuê - lâu cảm kích [lòng.
Chí hỉ ! văn-chương huyền nhật - [nguyệt,
Tiết thanh tài-mệnh đạo quân tây đông.
Tiền nho bác ước so Nùng Nhị,
Sử biểu Loãn-toàn sánh Lục - Hồng.
Tân Hàn cổ chi còn vũ-trụ,
Hình-hương đình chúc Việt Nam sùng.

MDCCXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chí thành hai vùng nhật-nguyệt (4)
[trông.
Thảo mộc cung tường tòa phủ mỹ,
Cao kiều tiền hậu cảnh ung dung.
Tân-văn điểm chuyết sơn-hà cựu,
Mỹ ngọc duy tri quốc-túy công.
Đại-nghĩa tây thời nhương cũng phải,
Đức tu học giảng (5) mới yên lòng.

MDCCXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vì-đại danh-nhân thánh miếu trông.
Cơ-sở hoàn-toàn còn ảnh hưởng.
Môn tường tráng lệ vẫn khai thông.
Khuê - văn hùng dũng nhà Đông [triết (6).
Cảnh tượng trang nghiêm về Hóa công
Cỏ thụ thâm căn thi cố đế,
Phong-trào kịch-liệt vững như đồng.

MDCCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không học duy-trì quốc-túy công.
Hồng ngọc huy-hoàng tôn thánh miếu
Thầy tinh xán lạn Tổ-vương cung.

(1) Kim thành, ngọc chẩu.
(2) Giang-hán trao chi, thu dương bộc chi.
(3) Phụng hề ! Phụng hề !
(4) Trung Kì phất-nguyệt đề.
(5) Đức chi hết tu,học chi bất giảng,thị ngõ ưu đã.
(6) Đông triết là đối với Tây triết

Nho-phong phẳng phất hẳn luân-lý.
Giáo-trạch thâm thâm đạo hiếu trung
Vườn dâm giang-sơn nơi Cổ việt
Thiên tương địa cửu kính vô cùng

MDCCXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Giáo hóa nhờ ai trọn hiếu trung.
Hà Bắc lịch triều văn-miếu vững.
Lĩnh Nam vạn thế thánh thì thành.
Nùng-sơn cây biếc trùng mau Hạnh
Nhị-thủy mưa nhuần thơm về Hồng
Mấy lớp xuân thu rền để trải.
Tấm lòng hoài cổ thiết-tha lòng.

Phương-hồ Bùi-văn-Trân
Giáo học trường Kiêm-bị, Qui-nhơn

MDCCXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu ngưỡng-nga đứng lại trông
Lửa rạng cung tường soi nước Nhị,
Hương xông đạo đức thấu non Nùng
Phụng lân chói vẻ bài khoa-giáp,
Vàng ngọc trau nên rạng tướng-công.
Bản-hạnh gió mưa tươi tốt mãi,
Côn trời chung đọ vẫn trò chung.

Nguyễn-châu-Sĩ
Làng Tân-giản, Bình định

MDCCXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Miếu vũ nghiêm-trang biết mấy trùng
Nam lĩnh gây nên nền đạo thống.
Bắc-thanh rộng mở cửa tôn sùng.
Nhị-hà cuồn-cuộn nguồn Thi Tử.
Thái-nhạc chon von ngọn Tản Nùng.
Bia đá rêu in còn dạng vững,
Quần chi Á-vũ với Âu-phong

Mai-thiếu-Thất
Làng [illegible]

MDCCXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sĩ-nữ càng nên kỷ-niệm chung.
Thượng Lý nguyện xe vàng đó thiếp,
Bia Lê khôn tạc đá xanh chồng,
Vững nền luân-lý riêng chỉ Lạc,
Để vạch thi thư đợi giống rồng.
Đứng nghĩ nhạt hương ân miền lãnh
Mùi hương khi nhạt có khi nồng.

Phạm-Cầu
Làng Yên-hoạch, Nam-định

MDCCXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thanh từ xưa Lý khởi công.
Bóng gác Khuê văn in phố Giám,
Dấu bia Tiến-sĩ ngất non Nùng.
Khơi từ bể học h n mến Bắc,
Mở rộng rừng nho khắp phía Đông.
Mấy cuộc tang-thương còn đứng vững,
Những người qua đó nhớ hay không?

Vân-đình, Đang-Hùng
33, Rue des Tasses, Hanoi

Kể từ ngày 10 février trở đi thì Đông-pháp kinh-tế-cục ở Paris sẽ tạm gửi cho ta một tờ thông báo cho các báo-quán cho đến khi nào phủ Toàn-quyền tu tinh về việc thông tin ấy một cách nhất định mới thôi.

Các thủy phi-cơ tại Ai-leo — Chiếc thủy-phi-cơ thứ ba có quan Khâm sứ Ai-lao ngồi thì đã tới Vientiane chiều mồng 9, được vệ sơ. Khi đã soát các máy xong thì cả ba chiếc thủy-phi-cơ ngày hôm nay 11 février đều cùng về Bến-thủy cả.

Quan cai-trị Alberti về nghỉ. Quan cai-trị Alberti chánh văn-phòng quan Thống sứ đến ngày 26 tháng này thì xuôi Haiphong để đáp tàu *Chantilly* về quê-quán nghỉ.

Các kỳ giảng thuyết tại trường Cao-đẳng — M. Barthélemy giáo sư khoa luật-chương Pháp, đến ngày thứ tư 13 février hồi 17 giờ 45 lại giảng thuyết về sự tiến hóa của khoa cầm ca (poésie lyrique) và lịch nguyên dân mà phải nghỉ mất mấy kỳ

Cuộc diễn thuyết của hội Địa-dư. Tối hôm nay 11 février hồi 9 giờ hội Địa-dư sẽ mở một cuộc diễn thuyết có chiếu ảnh tại nhà Nhày-dầm. M. Bodard là quan lãnh-sự Pháp, đại-lý hộ Ngoại giao tại Vân-nam sẽ nói về « Một cuộc hành trình ở bên Tây-tạng ».

Cuộc hát cải-lương tại nhà Nhày-dầm — Tối hôm qua các sinh-viên trường Cao-đẳng có diễn cải-lương ở trên sân khấu nhà Nhày-dầm để giúp hội Nam-kỳ tương tế một lần nữa. Tuy là cuộc diễn lần thứ ba mà người đến xem vẫn đông lắm, suốt hai tầng không còn ghế nào hở không. Cái vở này nguyên là của M. Trần-quang-Hiển sinh-viên trường Cao-đẳng thủy-công với hai sinh-viên nữa là bạn học soạn ra, chia làm tám hồi và sau cảnh, hát theo lối « cải-lương » là lối đã thịnh hành ở Nam-kỳ từ mấy năm nay, nhưng kịch thì mới điều lần này là vì thấy Kịch soạn xem ra đã theo lối văn ngoài Bắc nhiều và chỉ chuốt lắm, coi cái chương-trình đăng sau này thì đủ rõ vậy :

BẾN TÌNH BẾN NGHĨA

Lương-Liên-Châu bỉ chu thụ ý tại cho Trần Bảo Chân, bèn hẹn giáp mai với chàng tình là Trần-Xuân-Lang mà quyết-liệu cuộc tóc tơ với nhau. Nàng thở than muốn liều thác trước một trí anh, đăng gửi vọn anh thề sơn hải Trần-xuân-Lang nguyện giữ tình cho nàng trọn niềm chung đành từ dây tơ lạc, mai sách đèn, mà làn gỡ tơ lòng.

Trần-bảo-Chân có một người em họ, tên là Trần-bảo-Minh đã đính hôn với Ng-tuyết-Trinh là con gái Ng-công vốn giòng thi-lễ. Nhân con Âu-châu bình cách B o-Minh lên tỉnh-nguyện đầu quân Hai vợ chồng B o-Chân khôn-khéo can ngăn, mới duy cưu đến nhạc đường mà bái biệt.

Ng công khen Bảo Minh nam nhi chí cả, cần dặn chàng khi khải ca hồi cố, chớ vội quên nghĩa cũ tình xưa. Tuyết-Trinh ra tiễn biệt chàng, thề chẳng ôm cầm thuyền khác. Bảo-Minh lo nỗi, từ sinh chưa định, mới khuyên nàng đừng chờ đợi mà lỡ làm đào thơ.

Bảo-Minh trong bệnh trở về, thương hại cho chung thân Tuyết-Trinh nên phải từ hôn, cho nàng cải-giá. Chàng còn sự nàng còn đeo đẳng, bèn ẩn thân tránh mặt cô-nhân.

Chẳng dè Tuyết-Trinh bèn chí, không vì cảnh biến mà đổi lòng. Nên nửa đêm nàng tìm đến Tân-gia (Phòng riêng của B o-Minh) khóc lóc giải bày, dầu nguy-hiểm cũng cam càng bạn. B o-Minh khó bề từ chối, hứa sẽ xin cưới hỏi cho bỗ công nhớ trộm yêu thầm.

Cưới vợ về rồi, B o-Minh thêm đau nặng. Thường thấy Trần-xuân-Lang vẫn lai mật thiết, chàng sinh nghi cho vợ có ngoại tình. E rằng tuồng bộc dâu làm bại hoại đến gia phong, nên chàng than thở với Bảo-Chân, nhờ anh dò xét. Lương-liên-Châu, không được cùng Xuân-Lang đẹp duyên Tần-Trần thì trăm ngàn ân-hận. Nghĩ như đàn-bà, chung-tình một người, chung thân một kẻ, lòng đeo hai cảnh, ngựa thắng hai yên.....nàng buông lời trách số, hờn duyên, Tuyết-Trinh nghe đặng.

Tuyết-Trinh biết rõ khúc nhôi, lo thay cho chị, mới toi khuyên Xuân-Lang lánh mình xứ khác, gắn-gũi chi để khốn tâm nhau. Đương lúc trò chuyện, B o-Chân đẩy cửa vào bước tới chỗ em dâu, rầy la quở mắng. Xuân-Lang toan điều chối cãi, nhưng Tuyết-Trinh ra hiệu can chàng.

Bảo-Chân về thuật sự tình, Liên-Châu phải thú thật nỗi lòng mà giải oan cho Tuyết-Trinh. Xuân-Lang đến từ giã Tân-gia, B o-Chân xin lỗi chàng và tha thứ cho vợ. Vợ chồng Bảo-Minh cảm nghĩa Xuân-Lang cảm chàng ở lại nhưng Xuân-Lang nhất định ly-hương.

Các vai đóng như sau này :

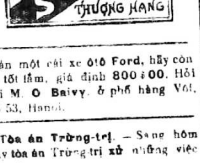
Trần-xuân-Lang MM. Ng-tấn-Giàu
Trần-bảo-Chân Tr.-cửu-Thinh
Nguyễn-Công Ng.-văn-Đạm
Trần-bảo-Minh Ng.-văn-Nghĩa
Thắng Le Tr.-v- Thường
Thắng-Chậm Trần-v- Mạnh
Lương-liên-Châu Mme Diệp
Ng-tuyết-Trinh Mme Như-Xuân

Ban âm nhạc :
Chef d'orchestre M. Trần-minh-Châu *Đàn nhị*
MM. Trương-kế-An *Đàn nguyệt*
Phạm-thế-Xương *Mandoline*
Ng-minh-Dần *Đàn nguyệt*
Bùi-quốc-Thanh *Ống tiêu*
Huỳnh-văn-Liên *Ống tiêu, đàn nhị*
Ngô-quang-Nghị *Đàn thập - lục*
Lê-ấu-Chất *Đàn cầm*

Các vai trò điều khéo cả thật đã tỏ ra là luyện tập có công phu lắm, chỉ tiếc rằng Mme Như-Xuân giọng nói không được trong, nghe dâu vì khó ở, vì điện luôn mấy tối trước cho nên giọng hơi nhẹ đi.

Cuộc hát vui tự dẫn đến cuối, tiếng vỗ tay vang nhà, nhiều đoàn diễn khéo đến nỗi công chúng đòi diễn lại lần nữa.

Thật là một buổi mua vui mà lại góp được một việc công-ích vậy.

Bán một cái xe ôtô Ford, hãy còn tốt lắm, giá định 800 $ 00. Hỏi tại M. O Baivy, ở phố hàng Vôi, số 53, Hanoi.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 22 độ
15 giờ 22 độ

Lịch ngày mai
Dương-lịch
Thứ ba, 12 Février 1924
Âm-lịch
Mồng 8 tháng giêng năm Giáp-tí

Giá bạc. — Kể từ ngày 10 Février 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 f. 00 và 11 f. 10 kể từ ngày 11 này.

Tin tàu. Tàu *Orénoque* khởi-hành ở Tourane ngày 9 février 1924, hồi 11 giờ 30. Ngày 11 février hồi 15 giờ sẽ tới Haiphong.

Hội Khai-trí nghênh tiếp quan Toàn-quyền. — Chiều thứ sáu vừa rồi, hội-đồng trị-sự hội Khai-trí tiến-đức có lên yết-kiến quan Toàn-quyền và có mời ngài đến thăm hội. Ngài đã nhận lời đến thăm hội vào tối thứ bảy 1er mars.

Quan hội-trưởng sẽ có một bài diễn văn chúc mừng ngài và quan Toàn-quyền cũng có một bài đáp lại.

Vô - tuyến - điện Bordeaux. — Nguyên quan Toàn-quyền có điện sang bên bộ Thuộc-địa trình về nỗi lo ngại của Đông-pháp vì sự bãi các tin thông cho các báo-quán bằng vô-tuyến ở Bordeaux thì quan Thượng-thư có đáp rằng vì sự tiết kiệm mà bộ Ngoại-giao bãi cả những thời-sự của sở Vô-tuyến Croix d'Hins xưa nay cứ mỗi chiều chuyển đi khắp thế giới cho các báo-quán. Các tin của nhà điện báo Havas do sở V.-tuyến Saint-Assise chuyển cho Nam Mỹ-châu thì vẫn gửi sang đây như trước.

Đánh lẫn nhau. Tên Trần-văn-Mỹ là thợ-giặt vì chuyện tranh nhau gánh nước cãm đòn gánh đánh nhau với tên **Vũ-hữu-Hải làm nghề đi ở.** Tên Mỹ có trát đòi không thấy đến. Tòa xét ra là tên Mỹ đánh tên Hải nên làm án phạt vắng mặt tên Mỹ 21 quan. Còn tên Hải thì được tha.

Lừa đảo. — Một người đàn-bà tên là Ng-thị-Sơn có đưa 3 cái áo cho tên là Ng-thị-Du làm nghề khâu dầm để chữa lại. Sau hỏi mãi thì ấy cứ nói quanh không chịu trả. Hiện có trát đòi thị ấy cũng không ra, nên tòa làm án phạt vắng mặt 2 tháng tù và 25 quan.

Quan Bóc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường cảm và nội nước, các bệnh lậu, giang mai, tê, đau mắt, các chứng sài trẻ con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gió, số nhà 33, Hanoi dây nói 214

Quan Bóc-tơ có cả nhà cho người đi, người ăn đều nằm, ai cần lại bảo. 2862

Ngạch quan lại. — M. Nguyễn-San tr-phủ hạng nhì, tại phủ Mỹ-hảo (Hưng-yên) nay bổ đi thương-tá tỉnh ấy thay M. Ng-văn-Thanh là tri-phủ hạng nhì lại đổi về phủ ấy.

Bác-kỳ tư-vấn nghị-viên. — M. Vi-văn-Ỷ được cử làm nghị-viên Hội-đồng tư-vấn bắt Bắc-kạn thay M. Hà-cao-Tung.

Ngạch lục-sự. — Các viên chức các sở thi đỗ theo như nghị-định ngày 6 avril đều được bổ như sau này :

1) Thư-ký lục-sự thượng hạng hạng nhất niên bổng 1,074 $: M. Đỗ-đình-Hữu, thư-ký thượng hạng hạng ba ngạch Bưu-điện.

2) Thư-ký lục-sự thượng hạng hạng nhì niên bổng 996 $: M. Trần-văn-Chi, thư-ký thượng hạng hạng tư ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ.

3) Thư-ký lục-sự thượng hạng hạng ba niên bổng 918 $: MM. Trần-Hằng thông-ngôn hạng nhất ngạch Tư pháp ; Trương-ngọc-Tuyến, thư-ký hạng nhất ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ.

4) Thư-ký lục-sự hạng nhất niên bổng 864 $: M. Ng-v-Thục, thư-ký hạng ba ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ, niên bổng 792 đồng.

5) Thư-ký lục-sự hạng nhì niên bổng 792 $: MM. Trần-văn-Tiêm, thư-ký hạng ba ngạch tòa Sứ niên bổng 792 đồng ; Ng-ba-Can, giáo-học hạng nhất ngạch Học-chính niên bổng 792 đồng ; Phạm-xuân-Can, thư-ký hạng ba ngạch Điện-báo niên bổng 792 đồng ; Cao-đục-Khai, giáo-học hạng sáu.

6) Thư-ký lục-sự hạng ba niên bổng 684 $: M. Lê-ngọc-Lâm, thư-ký hạng tư ngạch tòa Sứ

7) Thư-ký lục-sự hạng tư niên bổng 606 $: MM. Ng. đình-Thuận, thư-ký hạng năm ngạch tòa Sứ ; Phạm-văn-Tôn, giáo-học hạng bảy ; Võ-công-Quán, giáo học hạng tám ; An-v-Tùng, thư-ký hạng năm ngạch tòa Sứ.

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ

Chương-trình từ ngày thứ sáu 8 đến ngày thứ năm 14 Février 1924.

CHARLOT
Làm trò buồn cười
PATHÉ - REVUE
TRÒ XIẾC
10 hồi
Do Eddie Polo, là một tay đại võ sĩ diễn
HỒI THỨ NHẤT
Một người đàn bà đi qua.
HỒI THỨ NHÌ
Chia làm 2 phần : một người quẩy rồi.

Danh dự bội - tinh. — Các viên chức có tên sau này được thưởng danh dự bội-tinh :

Bội-tinh bạc hạng nhì :

MM. Hai Cư, làm với quan docteur Sureau ở Nam-định ; Bùi-đình-Tố, làm ở dồn điền Caralp ở Nam-định ; Trần-v-Sửu, hoa tiêu tàu thủy ; Ng-khắc-Khan, nguyên nghị - viên tư-vấn ; Ng-v-Soi, làm ở biệu buồn «La Perle » ; Đỗ-Kính, làm với quan cai-trị de Galembert ; Hoàng-v-Nguyên, lính đồng ; Đàm-văn-Thủy, xã đoàn Bang-thanh (Bắc-kạn) ; Giếp-thanh-Khoan, tổng đoàn ở Mon-cây ; Đặng-văn-Chiêu, quản Mán Hương-vinh, Chapa ; Vạn-lao Lếu, lính đồng Pakha ; Mao v-Bản, quản đồng ở Hà-giang ; Lý-văn-Ninh, tổng đoàn Võ-đang (Cao-bằng) ; Đinh-v-Thao, tổng đoàn Giang-ngò (Cao-bằng) ; Hoàng-văn-Vượng, xã đoàn Thạch-bình (Cao-bằng) ; Nông-v-Na, lính đồng Nghi-bồ (Cao-bằng) ; Bế-v-Lẻ, lính đồng Kha xuyên (Cao-bằng) ; Hoàng-văn-Triện, lính đồng Thạch-bình (Cao-bằng) ; Hoàng-v-Lộ, lính đồng Mai-linh (Cao-bằng) ; Nông-v-Hạm, lính đồng Mộc-hộc (Cao-bằng) ; Đặng-v-Năm, lính đồng Hiếu-lễ (Cao bằng) ; Nông-v-Thông, lính đồng Vĩnh thọ (Cao-bằng) ; Bế-v-Tranh, lính đồng Trung-hạ (Cao-bằng) ; Ngô-v- Bính, số 13453, phụ kíp xe lửa, Trịnh hữu-Lộc, số 1324, thư-ký xe lửa ; Ng-văn-Lan, thợ nguội xe lửa ; Bùi-v-Hảo tức Ninh, phụ kíp xe lửa ; Trương-Minh, số 2644, chef manœuvre xe lửa ; Ng-v-Đạo, số 1390 sếp phụ kíp xe lửa ; Vương-đình-Cát, số 1540, cai thợ mộc ; Ng-đức-Bằng, phó lính bình ở Thanh-hóa ; Trương-quan-Y, thừa phái tại Cơ-mật ; Liên, tri-phủ Djirang (Lang-biang) ; Ng-xuân - Huy, thư-ký Lục-lộ ; Ng-Cuanh, thư-ký tòa Sứ ; Lê-v-Long, Hà-v-Diện, Lê-bá-Khương, Mai-hữu-Thái, chánh tổng (Thanh-hóa) ; Nguyễn-Cát, lý-trưởng (Thừa-thiên) ; B. Nụ, chánh tổng Lang-b aag ; Moi, chánh quản Tân-khai (Lang-biang) ; Phạm-đang-Hon, Bang-trung bộ Lại ; Hoan Biên, chủ-sự Tôn-nhơn-phủ ; Trần-lục-Định, Ng-An, chánh đội ; Đỗ-viết-Chẩn, phó quản ; Hoàng-v-Mẫn Ng-tất-Đạt, chánh đội ; Lâm-minh-Đạt, cựu phẩm Quảng-trị ; Ng-văn-Huỳnh, phó quản Quảng-nam ; Doãn - Tùy, tùng thất phẩm Quảng-nam ; Lê Hệ, chánh đội Quảng-nam ; Lê - Luận, cựu phẩm Thanh-hóa ; Nguyễn-Toại, bát phẩm Thanh-hóa ; Ngô - Chun, lai - mục Bình-sơn ; Ng khắc - Can, phó đội Quảng - ngãi ; Trần - hữu - Khương, chánh đội Bình-thuận ; Đào-văn-Chương, thơ lại Hà-tĩnh ; Ng-khoa-Ngọ, hội hoa Huế ; Ng-Kỷ, chánh tổng An-hòa (Quảng-nam) ; Trần-Thiệu, lý-trưởng Phước-hợi (Quảng-nam) ; Ng-Vạn, phó tổng (Quảng-nam) ; Trương-hoài Tảo, Võ - huy-Đương, chánh tổng (Quảng-nam) ; Trần v-Nghĩ tức Long, kỳ lục Faifo ; Ng-trọng-Hải, thư-ký tòa Sứ Quinhơn ; Phạm-hữu-Thanh, chánh tổng Ninh-phước (Nha-trang) ; Đặng-Cát, lý-trưởng Phú-sơn (Quảng - ngãi) ; Khoách-hữu-Điện, chánh tổng Hà-tĩnh ; Hoàng - Đôn, đội khố xanh Đồng-nới ; Đỗ-hữu - Niệm, Dương-phước-Thiệu, phó quản khố xanh ; Lê-g a-Mưu, đội khố vàng ; Lê-Lập, cấp khố xanh ; Nguyễn-tất Đạt, cựu trưởng phố Vinh ; Võ văn-Ngọ, đội khố xanh *(Còn nữa).*

Xe AUTO PEUGEOT mới, có hai chỗ ngồi, bán giá 750 $ 00, vì chủ đổi đi.
Hỏi tại : Đường Quan thánh, số 140

Cuộc đua ngựa. — Chiều hôm qua, tại Hanoi có cuộc đua ngựa, người đến xem đông lắm. Cuộc đua ấy kết quả như sau này :

Giải Nhà-quê chạy 1.200 m.

Tên ngựa	Tên chủ ngựa	
Số 4	Casabianca	nhất
— 2	Nghĩa-lợi	nhì

Giải Gindiator chạy 1.600 m.

Abeille	Blanche	nhất
Diavolo	Y...	nhì
Picador	Đ.K.Long	ba

Giải Sazon chạy 1600 m.

Victoire	Casabianca	nhất
Étincelle	—	nhì
Mascotte	Cerise	ba

Giải Diamant chạy 2.200 m.

Rigadin	Ng-h.-Hợi	nhất
Coco	Cửa cấm	nhì
Sept-pagodes	Đ.K.Long	ba

Giải Triboulet chạy 1.400 m.

Chocolat	France	nhất
Gia-lộc	Tạ-duy-Tư	nhì
Long-cầu	Blanche	ba

Giải Azar chạy 1.400 m.

Ngọc-hà	Tạ-duy-Tư	nhất
Défi	Blanche	nhì
Espoir	Roché	ba

(Xem trong tờ ba, cột thứ hai).

PHÒNG - THĂM - BỆNH
của QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thặng đệ nhất hạng đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said
Ai-cập. Vv.
Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
KHÔNG LẤY TIỀN CHỮNG : CHỈ 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG CỬA-LÁNG, 92.
GIÂY NÓI số 230

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mã-nao,
15 chân-kính
Mặt đề kim
có chất đạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Beri, — HANOI
2089

Tem bán làm phúc. — Trong tháng chạp năm 1923, sở Bưu-điện đã bán được 33 fr.30 tiền tem cho các trẻ con mồ côi về cuộc chiến-tranh. Kể cả những số đã bán được từ trước là 56.723 fr.35 thì cộng được 56.756 fr.65

Hội vật ở Hoàng-mai. — Ở Quỳnh-lôi, Hoàng mai mở hội đánh vật bắt đầu từ hôm mồng 4 ta, mãi đến ngày hôm qua lấy giải lần nay mới giã đám. Nhân buổi rảm giời mát mẻ, người trên phố kéo xuống xem đông lắm, nhất là trong sân đình, đeu ngồm những người đứng xem, đến nỗi có người phải trèo cây trèo tường mới xem được. Ấy may có cuộc đua ngựa, đua xe đạp chứ không thì còn đông đến đâu. Đáng tiếc thay mấy ông chức dịch trong làng không biết chỉnh-đốn cho có trật tự mà rào cho mấy cây tre chắn ngang hình vuông ở giữa sân, để cho người vật có rộng chỗ đánh vật mà người xem khỏi phải xô nhau, chứ cứ mỗi lần đánh vật lại phải dẹp, thậm chí phải cầm roi mà vụt đen đét thì mới rộng ra được một tí, trưởng cứ làm như thế thì thật khiếm nhã quá.

Nghe đâu những người đỏ vật ấy toàn là người ở làng Đông-anh và làng Dọc-tủ đến vật cả, và có 9 người chia ra làm hai bọn chỉ họ vật giữ giải với nhau thôi, chứ người ngoài có mấy thầy quyền khố-xanh vào vật đâu bị thua họ cả. Và lại tục lệ làng định cắt 9 người ấy phải giữ giải, nếu người ngoài vào giật giải khôi-nguyên thì mỗi người phải mất cho làng hai mẫu ruộng và một con trâu, hỏi thế cho nên người ngoài không có ai vào giật được giải cả, và giải thưởng làng định treo có 3 giải, giải nhất 2 p. 00; giải nhì p.; giải ba 0 p. 50. Giỏi nhất có một người đóng khố trắng, đánh keo nào cũng được cả, nghe đâu người ấy giữ giải đã ba hôm nay rồi.

Mỗi năm, làng mở hội đánh vật nay cũng là một sự tập thể-thao bổ ích, tưởng nên khuyến khích người mình nên chú-ý lắm vậy.

Tân lai cảo

Mất ví đa. — M. Chappant lam máy ở nhà máy giấy đáp-cầu trình mất cái ví đa đựng 116 đồng bạc giấy.

Mất đơn kiện. — Mme Trần thị Cử bán hàng vải ở phố hàng Vải đã xin rút cái đơn kiện thị Năm là vú sữa ăn cắp hai đôi xuyến vàng giá 38 và trốn đi mất.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bảo-hiểm sẽ bán buôn các thứ vải nhiễu, hàng nâu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng ta. Mắc-kẹ nhan thơ, nuoi-tinh, lọn, bằng, quế, yến nến, và hàng Bangkok chân thật, thơ yến vơn.
Nay mới có các thứ hàng thuốc, nước đen rất đối muôn nông kính. Nhưng hàng này bán buôn tăng thôi, chứ không bán lẻ vì không có nhân gửi đi các tỉnh, vì hàng con nguyên không thể đổi được
Quí khách ở gần hay đến bản hàng mà mua cho lắm vì sẽ tìm giới thu sẽ, các hiệu con gửi contre remboursement.
Cảm thành
2610 YU-WO-TSEONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có tăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sen nhờ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho rà xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông nhà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Beri, Hanoi.

BÁN TIỀN NGAY

Một cái xe commerciale hiệu « Citroën » 10 mã-lực, dùng mới có tám tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán, giá là 1.450 $ 00.
Hỏi tại M. Gouguenheim, à Trấp-cầu.
3755

Cần dùng nhiều CAI ĐẬU THỰC GIỚI để đi làm trong miền Thanh-hóa.
Hỏi tại bản-quán, từ 3 giờ đến 6 giờ chiều.

Bán một cái nhà cho thuê, kiểu xinh, ở chỗ rất tiện có ba lớp mỗi lớp ba buồng.
Hỏi tại : Đường Quan-thánh, số 140.

BẢN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (thanh-hương) bọc vào hộp bàn kin, mỗi hộp hai mươi điếu.	0.20

2097

VIỆC BẮC-KỲ

HẢIPHÒNG

Con nước lên xuống. — Ngày thứ hai 11 février 1924 :

Nước lên 23 phân vào hồi 7 h 40 phút

Nước xuống 16 phân hồi 6 h

Ngày thứ ba 12 février 1924 :

Nước kém con.

Ngày thứ tư 13 février 1924 :

Buổi sáng nước đứng ; buổi chiều nước xuống 16 phân vào hồi 1 h 50 phút.

Cuộc đua ngựa. — Đến chủ-nhật 17 février này, ở Hải-phòng lại có cuộc đua ngựa là lần thứ bảy.

Việc cướp ở Mạo-khê. Vừa rồi một viên thanh-tra sở Mật-thám tây lại đó bắt được năm tên cướp nữa ở tỉnh Nam-định cũng can vào việc cướp ở Mạo-khê độ trước. Cách đây mấy hôm cùng một tay viên ấy bắt được ở ngoài Trảng-bạch thuộc tỉnh Quảng-yên ba tên, thế là việc cướp ở Mạo-khê đã truy tầm được tất cả là tám tên thủ-phạm và đồng đảng rồi.

Tại sở Mật-thám. — Theo lệnh của tòa án sở Mật-thám đã tra vấn về việc dùng đồ vật phi nghĩa để làm nỗi hỏi (chaudière) ở một chiếc tàu của nhà Bạch-thái-Bưởi.

Cháy. Vào hồi 9 giờ tối hôm thứ sáu, một đám nhà lá ở làng Andương phát hỏa, thiệt-hại không mấy, vì dân làng cứu chữa được ngay. Có ai vì cớ gì mà cháy thì không thấy nói, nhưng ta đoán cũng biết rằng phi tai người lớn hay trẻ con đốt pháo thì lại tai đốt vàng tiền chân ông vải chớ gì !

HÀ-ĐÔNG

Một bọn cướp tại làng Đại-già. — Đêm 30 tết vào hồi 2 giờ sáng có một toán cướp không rõ là bao nhiêu đến cướp nhà Thị Bé buôn bán ở làng Đại-già thuộc phủ Thường-tín, lấy mất chừng ba-mươi đồng bạc và các khâu chẩu áo may tất cả đến trăm đồng. Làng xóm kéo ình-ỏi thì có 5 người tuần ở phố ra đánh. phải một người bị thương nặng. Lý-trưởng lóc bấy giờ cũng thúc tuần đinh ra đánh thì lại hai người tuần nữa bị thương. Vì trời tối lắm, cho nên không biết rõ bọn cướp bao nhiêu người.

Sau cả bọn lũng ra đuổi đánh thì bọn cướp lẩu thoát mất cả, nhưng chúng có đánh rơi một cái thẻ. Cái thẻ ấy hiện đã đem nộp quan phủ Thường-tín rồi. Nếu vậy thì làm gì mà chẳng tra ra được cả bọn cướp ấy ?

SƠN-TÂY

Cuộc đua xe đạp qua tỉnh Sơn-tây. - Cuộc đua này cũng không phải là ngắn đường đất, từ Hà-nội lên Sơn-tây đã được một nửa đường, qua tỉnh Sơn tây nầy lấy làm nguy-hiểm, vì có hai chỗ quặt, đường rất hẹp mà cũng không có dấu hiệu gì cả cho nên phải nhiều người ngã. Bọn thì trước phải một người Tây-đen làm đường mà đạp vào mãi tận chùa Thông, mới lại lộn ra, như vậy thì thiệt thôi mất bao nhiêu đường đất đăng hơn mà thành kém, đến bọn thứ hai có M. Hiếu bị ngã bông xe vì người chỉ đường không đứng xa độ mười thước tây chỗ đường vòng (chỗ vòng có mai lối) mà bảo thành ra lầm xe đi đang mạnh mới quặt, thành ra ngã đau lắm, xây xát cả mặt mũi và mất đâu 25 phút mới lại đi được, sau M. Hiếu còn ba người ngã nữa cũng vì lẽ ấy, có một người Tây ngã thực mạnh đến nỗi như tên bắn, lúc dậy được thì đã bốn người vượt kịp mình, thế thì vì ngã mà thiệt mất bao nhiêu đường đất và những người đứng xem cũng tức thay nữa vì đáng hơn mà thành kém.

Tiếp lai cảo

KẾP

Giờ được cướp. Hồi 11 giờ rưỡi 22 tháng chạp có một toán cướp chừng hơn 20 đứa vào phá nhà người phó may ở Kẹp, vì cửa bằng phên nên chúng vào chẳng được. Chúng lấy mất hơn 50 bộ quần áo cộc, hơn chục bộ áo dài cùng đồ vật. Xong rồi chúng lại phá luôn ba nhà nữa, những nhà này cửa gỗ khi phá thì hàng phố biết ngay, liền tụ nhau lại rồi đánh nhau với cướp. M. Hai bị là chủ nhà bị phá đâm trúng được hai đứa. Khi chúng đương phá đồ đội, thì trong nhà có khẩu súng săn, bắn luôn 9 phát, nên bọn cướp phải bỏ chạy, tuy chúng đã phá vỡ các cửa mà không dám lấy gì nữa. Lại đem tông chung quanh tiếp đến, nên chúng phải bỏ lại một đứa chết, rồi lên rừng trốn mất. Súng hôm nay quan lớn hạt đã lên khám xét và cho đi tầm nã, có lẽ may ra cũng bắt được.

Phạm-Chinh, lai cảo.

THÁI-BÌNH

Hội Tri-trí. Hội-đồng trị-sự họp tháng janvier để quyết định mở một ban giảng quốc-văn, theo cách giảng Pháp-văn các trường Cao-đẳng Đông-pháp (explications littéraires)

Cứ mỗi tuần lễ một lần, đến 7 giờ rưỡi chiều thứ năm thì các hội-viên họp nhau tại hội-quán, rồi một ông hội-viên đọc hội-lòng cử trước) bình một bài văn, trích trong bài ấy ra từng chữ một, cắt ra từng đoạn một mà giảng lên cho rõ rằng mình bạch-thoại rõ, phê bình bài văn ấy, lấy ý-kiến riêng mà xét bài văn ấy, xét về văn-lý, xét về tư-tưởng, xét về văn-chương của tác-giả

Khi diễn-giả nói xong rồi, ai có điều gì nghi ngờ thì hỏi lên, rồi hoặc diễn-giả, hoặc các tinh-giả, ai có ý-kiến gì hay thì tỏ bày ra cùng nghe.

Tối thứ năm này là lần đầu hết đồng đã có ông cử-nhân Bùi-Lương.

Mong rằng ông Cử sẽ hết lòng kẻ cứu và bà con trong hàng tỉnh sẽ đến dự-thính rất đông cho khỏi phụ lòng nhiệt thành của hội-đồng trị-sự.

* * *

Từ nay trở đi, mỗi tuần lễ một lần, cứ đến chiều thứ năm thì sẽ có một cuộc giảng văn tại hội-quán.

Ai muốn vào dự-thính đông được.

Thứ năm 14 février này, ông cử-nhân Bùi-Lương sẽ khai cuộc giảng văn ấy.

L. N. lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Quang cảnh cái tết mới rồi. — Cái tết mới rồi, so với cái tết năm trước có phần to hơn, hàng hóa bán tất chạy, pháo đốt liên-thanh, cờ bạc đánh như sét, người được cũng nhiều, người thua cũng lắm.

Nhưng chỉ trong ba ngày thôi, hết ban đó thì cấm chỉ không đâu được mở sòng nữa, ấy thật là may. Bằng không thì sự cờ bạc cứ dai dẳng ra mãi, đi đại không biết đến đâu cho cùng.

Thiết tưởng sự chơi bời, chừng nấy đã vừa rồi, quan trên cho như thế, cũng chẳng rộng mà cũng chẳng hẹp, các bạn làng chơi, không nên lấy làm tiếc mới phải.

Bữa mồng một, hồi 6 giờ sáng, Tỉnh-đường liệt-hiển và các quan phủ, huyện cùng các thuộc-viên đi dạo chơi trong thành ngoài phố làm lễ nghênh-xuân. Đến 7 giờ ở Hành-cung cử-hành lễ Bái-khánh, có các Qui-quan dến thị-lễ, trong khi hành-lễ, có tung-hô Thánh-Hoàng vạn-tuế; đó là lệ mọi, vì năm nay sắp cử-hành lễ Tứ-tuần đại-khánh.

Hôm mồng ba, quan tỉnh và thuộc viên có đi cung-yết văn-miếu.

(Làm trong lúc 10g)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối mùng 7 tết (thứ hai 11 février)

TIỀN NGÃI VI MÔI

Ai tường bệnh quỷ thuốc tiên
May sao gặp gỡ cái duyên tình cờ.
Làm ăn nên ở in chẳng ngờ.
Gan vàng bán ngọc đợi chờ nhau chăng.

Ngày thứ ba 12 Février 1924

NGUYỄN-HẠNH LỢI TRINH
(Trẻ-con diễn)

Tối thứ ba 12 Février 1924

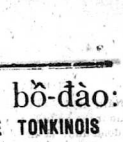
NHỊ-ĐỘ-MAI
Từ chỗ Đỗ Thân bảo tuc đến Nhị-độ Mai khai

XE Ô-TÔ BÁN RẤT RẺ

Vì chủ phải đổi đi xa.
Hiệu *Citroën*, 10 mã-lực, còn mới, dùng được có 8 tháng mà thôi, hạng xe đóng lịch-sự đặc-biệt (Série Luxe Spécial). Đồ thảo chưa có nhiều.
Ai muốn mua đến hỏi tại phố Jouhaux số 6.

HIỆU
MINH-ĐƯỜNG
MAISON CENTRALE
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giáp phố hàng Gai số 83

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên thuốc rượu bổ-đào rất hay, dùng nên gia thưởng, trước lục phê thi gửi cho qui được phòng chủ-ông để lỉ thanh-giả.

Khâm thử.

內閣奉錄 以嘉有批膳定
奏奏製製炤
准銘准稱楊
此批試三
示試年
准頒五
用頒月
行賞七
事允日
主准內
給管兼
領閣

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 28 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tây theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

56 64

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhà ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Huống-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hôn-hào xắc-lác thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Yến-bạch-hạm nói :

— Ta phải sửa-soạn đi ngay mới được.

Nói xong, đều thu-xếp đồ hành lý để sắp sửa cùng nhau tiến Kinh. Lại nói chuyện *Trương-di* vẫn tưởng là nhờ cái văn tài của *Tống-tin* để áp-đảo *Yến bạch-hạm* và *Bình-như-hành*, không ngờ hai người lại đỗ được nguyên-đỏ, làm cho *Tống-tin* phải một trận bẽ-bàng bỗ-thẹn.

Trương-di nghe nói *Sơn* tiểu-thư có tài, mới nghĩ thầm mà nói một mình rằng :

— Ta nghĩ cách nào lấy được *Sơn* tiểu-thư làm vợ thì tự khắc áp-đảo được hai người kia vậy.

Trương-di nghĩ quanh nghĩ quẩn, lại nói :

— Nếu lấy gia-thế mà nói thì nàng là con quan tể-tướng, ta dây cũng con quan thượng thư, thật đã môn đương hộ đối. Chỉ sợ nàng cậy mình có tài, không chịu lấy ta thì biết làm thế nào !

Sau *Trương-di* nghe tin quan *Vương* đốc-học đang sở tiến-cử *Yên-bạch-hạm* và *Bình-như-hành* làm thiên-hạ tài-tử, sắp phụng chiếu tiến-Kinh thì lại luống-cuống mà phàn-nàn rằng :

— Hai đứa súc-sinh kia, nếu được tiến Kinh thì người đẹp, tuổi trẻ, học rộng, tài cao, lại có quan đốc học tiến-cử, tất thế nào chúng cũng được kết duyên với *Sơn* tiểu-thư mà thôi !

Trương-di càng nghĩ, lại càng căm tức, rồi nói :

— Âu là ta phải mời *Tống-tin* đến để bàn việc này !

Tống-tin từ khi uống rượu tại nhà *Yến-bạch-hạm*, có ý bẽn-lẽn, không tiện ở nhà *Trương-di* nữa, mới tìm về trọ cũ. Hôm ấy bỗng thấy *Trương-di* cho người đến mời, Khi *Tống-tin* đến thì *Trương-di* đem hết tâm-sự nói thực cho nghe, rồi nhờ *Tống-tin* lập kế bày mưu, để làm thế nào mà được cùng *Sơn* tiểu-thư dẹp duyên cầm sắt.

Tống-tin nghe nói, lấy làm mà đáp rằng :

Việc này rất khó ! Việc này rất khó !

Trương-di nói :

— Cớ sao lại khó lắm như vậy ?

Tống-tin nói :

— Đại-huynh dầu bì *Yến-bạch-hạm* về *Bình-như-hành* chẻ nhạo, nhưng chẳng qua là trong bạn-bè đùa-bỡn nhau mà thôi. Đại-huynh chưa biết rõ, chứ con ranh con *Sơn-đại* kia, độc-ác bội phần. Mỗi khi tay nó cầm cái quản bút đặt trên tờ giấy, khác nào như tấm lăn là dâu, tùy ý viết ra, chẳng còn nể-nang đến tiết-diện ai nữa. Nếu nó biết đại-huynh học kém thì nó làm thơ chế nhạo, khi nào còn nói được đến việc kết tóc trao tơ.

Trương-di nói :

— Cứ như lời đại-huynh nói, chẳng lẽ nó suốt đời không chịu lấy ai hay sao !

Tống-tin nói :

— Có lẽ nào nó không lấy ai, nhưng chưa biết nó bằng lòng người nào vậy.

Trương-di nói :

— Bằng lòng hay không là tùy ý nó, nhưng ta lấi phải cầu. Hay là tôi viết một phong thư mà gởi về thân-phụ tôi, xin cử cho mối-nhân đến hỏi.

Tống-tin nói :

— Đầu hỏi đồng tố ích !

Trương-di nói :

— Tại sao vậy ?

Tống-tin lại nói :

— Một là vì tôn-nghiêm-đường quan cao tuổi già, dầu có cho người đến cầu-hôn, mà thấy ra đang kiêu-căng, quyết không khi nào chịu kuốt ; hai là *Sơn* tướng-công vốn người khó tính, nếu chưa thấy mặt chú rể, quyết không khi nào chịu nhận lời đính-hôn ; ba là con ranh con *Sơn đại* kia, nó yêu tài như mệnh, nếu không có một vài bài thơ độc-sắc, khi nào cho xiêm được lòng. Chi bằng ngày nay đại-huynh nhân lúc *Yến-bạch-hạm* và *Bình-như-hành* chưa phụng chỉ tiến Kinh, mà sửa-soạn tiến Kinh trước, đem hết sự tinh nói thực với tôn-nghiêm đường, để tôn-nghiêm-đường mượn một vị qui-nhân đương triều đến làm mối. Một lần nói không được thì hai lần, hai lần không được thì ba lần cho chí bốn năm lần, ân-cần cầu-khẩn mãi, tất *Sơn* tướng-công phải nể lời, may ra bằng lòng, cũng chưa biết chừng ! Nếu *Sơn* tướng-công muốn xem mặt con rể thì đại-huynh đã sẵn có cái diện-mạo khôi ngô kia, lo gì chẳng được dẹp ý. Đại-huynh lại bảo người sao lấy một tí vẫn thơ thật hay, khắc thành một tập vẫn cảo, nói là của đại-huynh làm, rồi đưa cho *Sơn* tiểu-thư. *Sơn* tiểu-thư hàng ngày ở trong chốn thư-phòng, khi nào biết được là thật hay giả. Nếu nàng xem vẫn mà hợp ý thì việc hôn-nhân này mười phần đã êm được một vài.

Trương-di nghe nói, mừng-rỡ mà rằng :

Đại-huynh chỉ-giáo, thật rất có lý. Nhưng tiểu-đệ tiến Kinh, mới lần này là một, tất thế nào cũng còn bỡ-ngỡ. Vả thân-phụ tiểu-đệ phép nhà nghiêm cẩn thì ra vào bàn tính, tất lắm sự khó khăn. Đại-huynh ở Kinh đã lâu, quen biết rất nhiều, nếu có thể cùng đi với tiểu-đệ được thì ơn ấy sau này sẽ xin trọng báo.

Tống-tin nghe nói, lại lắc đầu mà rằng :

— Khó lắm ! Khó lắm !

Trương-di nói :

— Đại-huynh vào chốn Kinh-thành thì cũng như ở chơi tại *Tùng-giang* này, chứ có khác chi. Cớ sao lại lấy làm khó ?

Tống-tin nói :

— Có một điều rất khó, không thể nói với đại-huynh được.

Trương-di nói :

— Có điều chi khó ? chắc là đại-huynh lại lo tiểu-đệ hành-lý đam-bạc, không đủ cho đại-huynh tiêu dùng, vậy nên mượn cớ để từ chối. Nếu đại huynh chịu khó cùng đi với tiểu-đệ thì bao nhiêu tiền tổn-phí, tiểu-đệ cũng quyết không dám quản ngại chút nào.

Tống-tin thấy *Trương-di* cố nằn-nì rõ minh cùng đi, mới nghĩ thầm rằng : Ta từ giã chốn Kinh-thành đã 4, 5 năm nay, có lẽ việc trước đã người lạnh rồi, chẳng còn mấy người nhớ nữa. Và cũng chẳng ai là kẻ thù-oán với ta. Ta ở đất *Tùng-giang* nay, quang cảnh có thể mà thôi, chi-bằng theo bản tiến Kinh may ra sẽ được cơ-hội tốt. Nhưng ta phải thay họ đổi tên mới được.

Tống-tin ngẫm nghĩ một chút rồi nói :

— Tiểu-đệ lưỡi không muốn tiến Kinh, không phải có việc chi đâu ! chỉ vì khi trước tiểu-đệ ở chốn Kinh-thành, danh-giá quá trọng, giao-du quá rộng, bằng ngày bị người quấy-nhiễu, không được tự-do tự-tại, cho nên lấy làm sợ vậy. Ngày nay đại-huynh muốn cho tiểu-đệ cùng đi thì tiểu-đệ tất phải thay họ đổi tên, không tiếp ai cả, mới được !

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TOURANE

Năm mới. — Cứ như cái quang cảnh trong hạ tuần tháng chạp thì có thể đoán được là ngày tết năm mới rồi ra thế nào ; thế mà gió bắc mưa dầm đến chiều ba mươi, đã hình như bỏ ai đuổi xua sạch hết, bóng tà dương vàng rực, gió nồm thổi hây hây, nghe êm dịu mà ấm áp lạ thường, khiến cho những người lười biếng đã sắp bỏ qua cái bữa tắm tất niên đi, cũng phải gượng mà làm theo chiếu lệ, còn những hàng giấy, hàng mã, hàng thợ nhuộm, thợ giặt, cũng tránh khỏi cái câu than thở « Trời mưa cho bảy đêm ngày . . . »

Đêm ba mươi, bóng sao vằng vặc cả bầu trời, chiếu xuống hạ giới thành ra một ánh sáng mơ mơ, cho nên cũng ít ai kêu là đêm tối.

Sáng mồng một, bóng hồng rực rỡ nghe có hơi nồng nực như đã đến cuối xuân, gió đã pha lẫn một phần nồm như đầu mùa hạ.

Khuya mồng một có sấm chớp vang dậy một hồi rồi lác đác mưa sa.

Ngày mồng hai, mồng ba, mồng bốn nắng riết. Thiệt là vui vẻ mà thiệt là không thấy cái khí vị mùa xuân ra thế nào. Nếu ta tin theo cái ứng triệu chi chi, thì tiết năm nay chuyển đổi ra thế nào, chưa rõ đã ai tiên tri được.

Đó là khi hận đầu năm, con kẻ đến sự ăn chơi, thì năm nay nghe chừng sung sướng lắm, mà cũng chẳng chỉ là hơn « bài chòi » cả ngày và nhà nhà đêm vẫn nghe tiếng trống ếch ấm, tiếng rao inh ỏi. Nào chiệt thứ nhất là lối đường tự cây thông lên chợ Huyện, hai bên liên lạc những rạp với chòi, nào cờ bay phấp phới, pháo nổ tưng bừng, đông như đám hội.

Năm nay có treo 36 hiệu, hình như hơn ấy cũng lắm người hơn.

Năm nay lại có phường hát cải lương ở Nam-kỳ ra khai diễn, từ tối mồng hai tết, coi bộ cũng được lắm người ưa.

Tết năm nay lại có một cái mới nữa là cái câu chúc, « Thăng quan tiến chức » từ nay không phải là một câu nói đầu lưỡi như phần nhiều người hay lạm dụng mấy năm trên, vì câu chúc ấy từ rày sẽ có giá trị hơn trước nhiều lắm.

QUẢNG NGÃI

Quan-lại thuyên chuyển. — M. Đào-như-Thuần, tri-huyện Sơn-tịnh đổi đi huyện Đức-phổ, M. Ng-hữu-Tựu, tri-huyện huyện Quế-sơn (Quảng-nam) vào thay chân. M. Đỗ-xuân Phong, tri-huyện Đức-phổ đi Duy-xuyên (Quảng-nam).

Quan huyện Thuần ở huyện Sơn-tịnh đã ba năm, việc quan rất cần mẫn, trừ được cờ bạc và trộm cướp trong huyện rất nhiều, dân trong huyện rất phục tình. Nay quan huyện đổi đi Đức-phổ, ai ai cũng có lòng tiếc.

X. lai cảo

Hỏa tai. — Lúc 2 giờ sáng ngày 28 tháng chạp ta, tại phố Thu-xã có nhà anh gần chợ kia bị hỏa tai : lửa cháy dân dân, tiếng la cứu inh-ỏi, mõ chuông đánh rầy phố phường, khiến người đương lúc gắc én, bỉ vang động thế nên phải thức dậy cả. Mà cũng may lúc bấy giờ không có gió và nhờ đông người cứu cấp nên chữa khỏi được nửa nhà, còn một nửa bị cháy rụi.

Nhà này là của một người đàn-bà nghèo, cũng bởi sự thù hiềm mà bị đốt, song lũ đốt còn có chút nhơn, chúng nó cả gan vừa đốt vừa đập cửa kêu cho mụ thức dậy, ấy ý chúng nó thương mụ, sợ mụ chết thiêu ; cũng nhờ chúng nó đập cửa gọi đó nên may tiếp cứu kịp khỏi hại chi lắm. Biết rằng không hại chi, song rất thảm thương cho mụ phận đã nghèo, phẫn này lại tối đến, mà không an chỗ ở, phận bỉ lại gặp thời đen, tình trạng rất thảm thương ; quân nào thù hiềm đã nên chi ác.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Cuộc thi thóc gạo. — Quan Thống-đốc Nam-kỳ có gửi cho các quan tham-biện chủ tỉnh (Tân-an, Gò-công, Sốc-trang, Trà-vinh, Bắc-liêu, Bến-tre Mỹ-tho, Rạch-giá, Cần-thơ, Vĩnh-long và Sa-đec) tờ thông tư về cuộc thi gạo đại khái như sau này :

Cuộc thi thóc gạo lập ra từ năm ngoái, thi năm nay lại chiếu theo ngày gặt hái xong của từng tỉnh mà định vào những ngày như sau này : Tân-an, Gò-công và Sốc-trang từ 1er đến 20 février ; Trà-vinh, Bắc-liêu và Bến-tre từ 6 đến 16 mars ; Mỹ-tho và Rạch-giá từ 20 đến 30 mars ; Cần-thơ, Vĩnh-long và Sa-đec từ 10 đến 16 avril.

Cuộc thi này là cốt để xét xem những nhà làm ruộng có tuân theo cách thức đã chỉ bảo trong cuộc thi năm ngoái không, và sự cày cấy đã lần tới được thế nào.

Sở Canh nông và các nhà buôn thóc cần biết số từng hạng gạo đem đấu được là bao nhiêu, vậy nên cái giấy khai mẫu thóc đem đấu đó phải cho đúng với cái số thóc để ở trong nhà người đấu và phải có ký mục nhận thực vào mới được.

Thóc đem đấu phải tùy tính chất mà chia làm ba hạng :

Hạng A. — Hột tròn.
Hạng B. — Hột dài.
Hạng C. — Hột lẫn lộn.

Giá thóc định như sau này :

Hạng A và hạng B :
Hạng nhất giá 10 đồng.
Hạng nhì giá 50 đồng.
Hạng ba giá 30 đồng.

Hạng C :
Hạng nhất giá 30 đồng.
Hạng nhì giá 20 đồng.
Hạng ba giá 10 đồng.

Những người được thưởng sẽ được lĩnh văn-bằng và giấy khen.

Thóc đem đấu đó phải mỗi hạng là 40 litres.

Hạng thóc nào được giải thưởng thì chánh-phủ sẽ mua để dùng làm hột giống năm sang năm.

Mỗi thứ hạt giống phải kèm một tờ giấy khai như sau này :

Tên họ và chỗ ở của người đấu :

Thóc đấu ấy tiếng An-nam gọi là gì :

Mỗi mẫu tây (hectare) được bao nhiêu ra ;

Hạng thóc ấy hiện có ở trong nhà người đấu được bao nhiêu.

Bí dụng thóc phải chế theo một kiểu như nhau.

Tiền phí-tổn về cuộc thi ấy sẽ trích ở số chi tiêu hàng tỉnh, còn tiền thưởng sẽ do sổ chi-tiêu Nam-kỳ và hàng tỉnh mà cấp phát.

Hội-đồng phát thưởng có những viên chức sau này :

Quan tham-biện chủ tỉnh làm chánh Hội-đồng
Quan chánh sở Nông-chính,
Một ông đại-biểu phòng Canh-nông,
Một ông đại-biểu của công-ty Tây buôn gạo Saigon ;
Hai nhà điền-chủ An-nam ở trong tỉnh.

Chánh-phủ lấy cuộc thi này làm hệ trọng lắm ; xin các ngài báo rõ cho các nhà làm ruộng biết rằng Chánh-phủ không có ý tăng thuế đâu, chỉ vì Chánh-phủ đã xét ra rằng thóc gạo của xứ Nam-kỳ có canh tranh được ở nơi đại thị trường trong thế-giới, thì trong xứ mới mong được giàu có thêm, cho nên muốn cho các nhà làm ruộng hiểu rằng sự chọn hột giống là quan-hệ cho sự giàu có chung của cả xứ mình, muốn cho ai cũng lưu tâm đến mà hết sức đua tranh cho hột giống của mình tốt hơn.

Bệnh hen

Dùng thuốc nào và thuốc nào cũng không khỏi, chỉ có **ESPIC** mới khỏi được.

Bán khắp các hiệu thuốc. Gửi mandat 2$25 một hộp. Bán tại tất cả các hàng Bào-chế và tại phố St Lazare, số 20, Paris.

Xin chớ lầm **ESPIC** với **ESPIC** khác.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, tức là bởi vì không giữ gìn sự ăn uống cho thân thể mình được mạnh mẽ, cho nên khi có bệnh tật gì thì không chống cự lại được.

Vậy thì nên dùng thuốc **Dragées Rabuteau** (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sắc mặt lại khỏe mạnh, nên việc gì muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lo lắng.

Chỉ dùng ăn lọ **Dragées Rabuteau**, thì không sợ sự gì bệnh tật nào nữa.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán.

2056

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, sau các ông đã dùng đủ các môn thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc hiệu **POMMADE ROYER**, dùng độ ngày lập tức mà chóng khỏi lắm.

Ở Paris hỏi tại hiệu bào chế DUPUY, 225, R. St Martin
Ở Hanoi hỏi tại hiệu Ed. CHASSAGNE

痔 醫 林 桂 張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ!
XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tí) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như sôn đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta làm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi đang tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sôi, chỉ trong mấy hôm thời những nốt mọc lợ kỳ rạng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
28, Phố hàng Buồm. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các lính xe đến xin hẹn tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay.

2098

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Tỉ anh hóa có lời kính-cáo các ông các bà biết rằng khu đất hội mới mua ở đầu-hạt làng Lanh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn để làm Nghĩa-địa cho người Nam mình, nay hội đã sửa sang có qui-củ rồi, vậy xin các ông các bà nên mau đến cất các mồ mả của mình để hợp tình lúc trước trong khu đất ấy và đem táng tại nơi đất mà hội đã sửa sang riêng cho hạng cát-táng.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả nào còn thừa lại không thấy ai đến bốc, hội sẽ kể mồ mả ấy là mồ vô chủ và sẽ cất đem táng tại nơi đất mồ mả vô thừa nhận.

Hụu, hội đã sửa sang một nơi đất để riêng cho hung táng, vậy từ nay giờ đi, bất kể hạng người nào bất hạnh mệnh-một, người nhà có thể xin hội đem vào táng tại đấy được, không phải mất tiền nong chi cả.

Nay kính cáo
Năm Khải-Định thứ 8 tháng 12 ngày 2
Lập Nghĩa-địa hội, hội-trưởng
BÙI-TƯỜNG-LÂN

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bảo không có pha chế nhiều một.
Mỗi hoàn 0.50 c. (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẦN CỐT
THUỐC PHÁP — Trữ tại : 6, Rue du Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP ĐƯỢC LÀM
Cũng có bán tại : Hãng BAZIN & CIE, Phố Hàng Ngang, Hanoi, và các hiệu bào chế khác.

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cần-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-dào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bán-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Trưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bán-hiệu. Thứ **rượu bổ-dào** của Bán-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thư rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

ÉNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
補 腦

J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)
Ông **L. BLANC** (*người tôn-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lit

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống : 1 cốc con
每 日 各 吸 每 各 喫 食 前 服 一 吸 補

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi*

MỚI SANG NHIỀU

Chạc xe — Nan hoa — Vòng bánh
Vải cá-cuống lợp mui — Cao-xu bơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS
7, Boulevard Bobillot, Hanoi
2096

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật sang và nhánh lắm, chẳng kém gì kim-cương tây. Quí-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM THỊNH**
Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

Adr. Tel. : MAGAREUNIS — TÉLÉPHONE N° 156

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Sổ sách tính xong

SẮP SỬA BÁN

SOLDE

Xin xem giấy khai hàng cùng chỗ bày hàng.